

prima instanță: Șt. Niță
instanța de apel: N. Vascan, A. Bostan, V. Negru

dosarul nr. 2ra-1050/16

ÎNCHEIERE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Cătăraș Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Tiutiunic Ion împotriva lui Popescu Sergiu și Cătăraș Victoria, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Pașa Nicolae cu privire la anularea contractului de donație, anularea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Cătăraș Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel și menținută hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 martie 2015 prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 17 octombrie 2013, Tiutiunic Ion a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Popescu Sergiu și Cătăraș Victoria cu privire la anularea contractului de donație, anularea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 decembrie 2010, Popescu Sergiu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin.(1) Cod Penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, iar acțiunea civilă a dînsului, care a avut calitatea de parte vătămată a fost admisă în principiu.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 martie 2013, a fost încasat din contul lui Popescu Sergiu în beneficiul său suma de 46 000 lei.

Menționează reclamantul că la data de 28 mai 2013, a prezentat și înaintat spre executare executorului judecătoresc Nicolae Pașa titlul executoriu, emis în baza hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 28 martie 2013, iar prin încheierea executorului judecătoresc Nicolae Pașa nr. 019-1380/13 din 28 mai 2013 s-a dispus primirea spre executare a documentului executoriu, concomitent fiind emisă și

încheierea privind asigurarea executării documentului executoriu, ambele acte fiind recepționate contra semnătură de către Popescu Sergiu la data de 03 iunie 2013.

Sușține că la 19 iulie 2013, executorul judecătoresc, verificând informația privind bunul imobil apartamentul nr. 5 din str. Ismail 13, mun. Chișinău cu nr. cadastral 0100205242.02.005, în care Popescu Sergiu avea înregistrată viza de reședință, a constatat că în baza contractului de donație din 20 iunie 2013, Popescu Sergiu a înstrăinat surorii sale Cătărau Victoria cota-parte în mărime de 1/6 din acest imobil, care îi aparținea cu drept de proprietate, înstrăinarea fiind înregistrată de ÎS „Cadastru” la data de 21 iunie 2013.

Astfel, consideră reclamantul că în temeiul art. art. 220 alin. (2), 221 alin. (1), 231 alin. (1), 232 Cod civil, contractul de donație încheiat între Popescu Sergiu și Cătărau Victoria respectiv este lovit de nulitate, or, în prezența interdicției de a încheia acte juridice de dispoziție privind bunul indicat, instituită prin încheierea executorul judecătoresc Pașa Nicolae nr. 019-1380/13 din 28 mai 2013, contractul de donație fiind un act juridic de dispoziție a fost încheiat cu încălcarea interdicției de a dispune de acest bun.

Totodată, invocând prevederile art. 1398 Cod civil, care reglementează temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale, indică că la caz răspunderea delictuală a lui Popescu Sergiu se naște prin încălcarea dreptului absolut al său la recuperarea prejudiciului cauzat sănătății, temei la apariției răspunderii fiind eschivarea cu rea-credință de la executarea hotărârii judecătorești componenta delictului fiind constituită din fapta pîrîtului de eschivare de la executarea hotărârii judecătorești, prin care i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil în mărimea bunului înstrăinat.

Iar, cu referire la reglementările art. art. 1422, 1423 alin. (1) Cod civil, care statuează temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale, repararea prejudiciului moral și mărimea compensației pentru prejudiciul moral, indică reclamantul că în urma acțiunilor săvîrșite de Popescu Sergiu i-au fost cauzate suferințe atât fizice cât și morale, manifestate prin stări de șoc care pe lângă vătămarea fizică și intervențiile chirurgicale, l-au rupt și de la viața socială, l-au lipsit de dreptul de a participa activ la propria sa viață, de a-și întemeia o familie, devenind un om foarte închis, l-au făcut să refuze să comunice inclusiv cu membrii familiei sale și cu prietenii, și l-au lipsit de posibilitatea de a munci în continuare, toate acestea fiind completate și prin acțiunile pîrîtului de eschivare de la executarea hotărârii judecătorești care îl impune să achite doar o mică parte din cheltuielile și prejudiciul cauzat ca urmare a accidentului rutier.

Solicită, anularea contractului de donație din 20 iunie 2013 încheiat în privința bunului imobil - apartamentului nr. 5 din str. Ismail 13, din mun. Chișinău, cu nr. cadastral 0100205242.02.005, care a aparținut cu drept de proprietate lui Popescu Sergiu și obligarea ÎS „Cadastru” să anuleze înregistrarea operată în baza contractului respectiv, repararea prejudiciului material în mărime de 11 249 lei, prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 13 octombrie 2014, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului executorul judecătoresc Pașa Nicolae (f.d. 77-78).

La 06 noiembrie 2014 Tiutiunic Ion, reprezentat de avocatul Cojocaru Cristina a depus cerere de concretizare a cerințelor împotriva lui Popescu Sergiu, intervenient

accesoriu Cătărașu Victoria cu privire la declararea nulității contractului de donație, anularea înregistrării operate în baza contractului de donație, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, suplimentar la motivele invocate în acțiunea inițială, a indicat că prin hotărârea Judecătorei Centru din 28 martie 2013 devenită irevocabilă, obligațiunea lui Popescu Sergiu a devenit executorie și, respectiv, în conformitate cu art. 617 al. (2) lit. a) Cod civil pârîtul a fost pus în întârziere.

Relatează că data semnării contractului de donație cu data obligației de recuperare a prejudiciului impusă prin hotărârea judecătorească din 28 martie 2013 sunt în corelație, iar din acest motiv se deduce concluzia că Popescu Sergiu a încheiat contractul fictiv cu scopul de a împiedica urmărirea bunului ce-i aparținea cu drept de proprietate într-u executarea hotărîrii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 28 martie 2013, care se afla în executare silită.

Totodată, cu referire la recunoașterea nulității contractului de donație, invocă că contractul de donație din 20 iunie 2013, prin care Popescu Sergiu a donat surorii sale cota-parte ce-i aparține apartamentul nr. 5 din str. Ismail, mu. Chișinău a fost întocmit la numai 17 zile de la data recepționării de către pârît a încheierilor de intentare și asigurare a procedurii de executare, pârîtul cunoscînd faptul că reclamantul este în drept să urmărească cota sa parte din acest bun imobil, întru executarea hotărîrii judecătorești .

Prin urmare, consoderă că Popescu Sergiu intenționat și cu rea-voință a încheiat contractul de donație menționat pentru a evita urmărirea asupra bunului, care aparține lui Popescu Sergiu or, în baza hotărîrii judecătorei Centru mun. Chișinău reclamantul este în drept să urmărească bunul lui Popescu Sergiu pentru executarea hotărîrii judecătorești, ceea ce denotă că actul juridic între Popescu Sergiu și sora sa Cătărașu Victoria este fictiv.

Sau o dovadă în plus a caracterului fictiv al contractului contestat este și faptul că Popescu Sergiu pînă în prezent nu și-a retras viza de reședință din apartamentul nr. 5, str. Ismail, 13, mun. Chișinău, iar în asemenea circumstanțe contractul contestat este rezultatul unei înțelegeri dolosive.

Solicită anularea contractului de donație din 20 iunie 2013 încheiat în privința bunului imobil - apartamentului nr. 5 din str. Ismail 13, din mun. Chișinău, cu nr. cadastral 0100205242.02.005, care a aparținut cu drept de proprietate lui Popescu Sergiu și obligarea ÎS „Cadastru” să anuleze înregistrarea operată în baza contractului respectiv, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea Protocolară din 06 noiembrie 2014, a fost schimbată calitatea procesuală a Victoriei Cătărașu din intervenient accesoriu în copârît.

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 24 martie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind recunoscut nul contractul de donație a 1/6 cotă-parte din apartamentul nr. 5 din str. Ismail 13, mun. Chișinău încheiat între Popescu Sergiu și Cătărașu Victoria, înregistrat cu nr. 3224 la 20 iunie 2013, la biroul notarului Cutian Aliona, cu anularea înregistrării dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile. Totodată, a fost încasat din contul lui Popescu Sergiu în beneficiul lui Tiutiunic Ion suma de 5 538 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Cătărașu Victoria reprezentată de avocatul Marcel Popescu și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la art. 827 alin. (1) Cod civil, care reglementează contractul de donație a reținut sentința Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 28 decembrie 2010, prin care Popescu Sergiu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod Penal, iar acțiunea civilă a părții vătămate Tiutiunic Ion a fost admisă în principiu, precum și hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 28 martie 2013, prin care a fost încasat din contul lui Popescu Sergiu în beneficiul lui Tiutiunic Ion suma de 46 000 lei și încheierea executorului judecătoresc 28 mai 2013, prin care a fost intentată procedura de executare și interzis ÎS „Cadastru” să reînregistreze dreptul de proprietate a bunului imobil ce aparține cu drept de proprietate lui Popescu Sergiu și a concluzionat că contractul de donație din 20 iunie 2013 a fost încheiat între Popescu Sergiu și Cătărașu Victoria fără intenția de a transmite dreptul de proprietate asupra cotei-părți din bunul imobil donat ci doar în vederea împiedicării de a urmări acest bun în contul datoriei față de Tiutiunic Ion.

Totodată, instanța de apel a remarcat prevederile art. 216 alin. (1), 221 alin. (1) și 195 Cod civil și a stabilit că în cazul contractului de contractul a 1/6 cotă parte din apartamentul nr. 5 din str. Ismail 13, mun. Chișinău încheiat între Popescu Sergiu și Cătărașu Victoria lipsește unul din elementele definitorii ale actului juridic consfințit în art. 195 Cod civil și anume intenția de a da naștere modifica sau stinge drepturi și obligații și a ajuns la concluzia că contractul contestat este lovit de nulitate absolută.

La fel, instanța de apel a menționat că recipisa din 27 martie 2013, prin care Popescu Sergiu a dăruit partea de 1/6 cotă-parte din apartamentul în litigiu surorii sale Cătărașu Victoria contra datoriei de 13 000 lei prezintă un simplu înscris, care putea fi întocmită oricând și nu poate fi admis în calitate de probă, întrucât data acesteia est pusă la îndoială, cu atât mai mult că contrar prevederilor art. 118 CPC, careva probe care ar confirma cu certitudine data întocmirii acesteia nu au fost prezentate.

Iar, cu referire la argumentul apelantei precum că cerințele privind declararea nulității contractului de donație urmează a fi respinse ca depuse tardiv instanța de apel a indicat prevederile art. 217 Cod civil care statuează expres că acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă.

La 29 februarie 2016 Cătărașu Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii cerințelor lui Tiutiunic Ion cu emiterea unei noi hotărâri în această parte prin care cerințele să fie respinse ca neîntemeiate.

În motivarea recursului recurenta a invocat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și pasibile a fi casate întrucât la emiterea acestora au fost admise încălcări esențiale care au dus la soluționarea greșită a pricinii. Totodată, a indicat că la examinarea cauzei aprecierea probelor a fost arbitrară, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Astfel, indică că concluzia instanței de apel și a instanței de fond referitoare la fictivitatea actului juridic este eronată și nu este bazată pe probe pertinente și

admisibile, or contractul de donație a 1/6 cote părți din apartamentul nr. 5 din str. Ismail 13 din mun. Chișinău a fost încheiat legal.

Menționează că contractul de donație a fost încheiat la data de 20 iunie 2013 între reprezentantul lui Popescu Sergiu - Catărău Iulia, în baza procurii nr. 1726 din 27 martie 2013 și Catărău Victoria.

Tot la data de 27 martie 2013, Popescu Sergiu a scris o recipisă, prin care confirmă faptul că a donat partea sa (1/6) din apartamentul de pe str. Ismail 13, ap. 5 surorii sale contra datoriei de 13 000 lei, sau la data eliberării recipisei Popescu Sergiu nici nu cunoștea despre existența dosarului civil la acțiunea lui Tiutiunic Ion aflat în procedura judecătorească Centru.

Respectiv, susține că intenția de a încheia actul juridic, translativ de proprietate, a apărut la data de 27 martie 2013, adică până la emiterea Hotărârii Judecătorești Centru din 28 martie 2013, ceea ce se confirmă atât prin procura autenticată de către notarul Aliona Cutian nr. 1726, precum și recipisa lui Popescu Sergiu din aceeași dată, fapt care însă a fost lăsat fără apreciere de către instanțele ierarhic inferioare.

Mai menționează că contractul de donație din 20 iunie 2013, a fost încheiat cu scopul de a produce efecte juridice și anume de a transmite dreptul de proprietate asupra cotei-părți din imobil de la Popescu Sergiu surorii sale Catărău Victoria în schimbul datoriei de 13000 lei, la încheierea contractului fiind respectate atât buna credință între părțile contractante și legislația în vigoare, cât și bunele moravuri.

La fel, indică că nici Popescu Sergiu și nici mama sa Cătărușu Iulia care l-a prezentat la încheierea contractului de donație nu au cunoscut despre existența încheierii de asigurare a executării, iar alegațiile reclamantului referitor la intenția de a ascunde și a pune în siguranță proprietatea ce a aparținut lui Popescu Sergiu nu corespunde realității.

Mai mult, hotărârea Judecătorești Centru mun. Chișinău din 28 martie 2013, care pretinde reclamantul că nu a fost executată, a fost casată prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 aprilie 2014, iar ulterior după examinare în instanța de recurs și rejudecare în instanța de apel cauza a fost restituită spre rejudecare în prima instanță.

Astfel, la moment nu există nici o hotărâre judecătorească în vigoare, prin care să se dispună încasarea din contul lui Popescu Sergiu în beneficiul lui Tiutiunic Ion careva sume de bani, astfel, concluzia instanței referitor la fictivitatea contractului de donație este total greșită.

La 06 mai 2016, Tiutiunic Ion, reprezentat de avocatul Cojocaru Cristina a depus referință asupra recursului declarat de Cătărușu Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Sergiu, invocând netemeinicia acestuia și legalitatea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum rezultă din materialele cauzei copia deciziei instanței de apel din 25 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 22 decembrie 2015, însă careva date ce ar confirma recepționarea acesteia de către destinatari, materialele cauzei nu conțin.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 februarie 2016, împotriva deciziei din 25 noiembrie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cătărau Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cătărau Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Cătărau Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Cătărau Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Cătărau Victoria, reprezentată de avocatul Popescu Marcel se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță